

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Hajdu Endre

Nyomozás a föld alatt

Építészeti detektív-munka - Pappas a kútban - Hatszázéves szemüveg

Forrás:

Esti Hírlap,
(Hely)

A pincehálózat

1960. nov. 6.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy

Helyszám

Osztályozás

Tárgy

Hely

725.940.25

1960

Csinosítják a Vár műemlék-
jellegű házait és — amennyi-
ben vannak megfelelő adatok
— eredeti formájukban állít-

ják helyre. Sok házzal már el-
készültek, több mint húsz épü-
letben most dolgoznak, részben
pedig a terveket készítik.

Az egyetlen reneszánsz ajtó

Ki gondolná, hogy a rekonst-
ruálást mindig *detektív*munka
előzi meg: kideríteni, milyen
építészeti és történelmi titko-
kat rejt egy-egy ház, mennyit

ámultak, amikor egy *rene-
szánsz cizellálású, bronzkere-
tes, dioptriás szemüveget bá-
nyásztak ki. A hat-hétszázéves
szemüveg mutatja, hogy abban
az időben már fejlett volt az
optika. Ezt a kutat a törökök
is használták, amit az is bizo-
nyít, hogy az idevezető folyo-
són török kupolával lezárt he-
lyiséget is találtak, amely nyil-
ván nappali tartózkodásra
szolgált. Az Uri utca 40. számú
ház alatt most tárnak fel egy
ugyanilyen idős kutat. Kávája*

hajlandó elárulni sokszázéves
múltjából. Nem ritka a Várban
a XIII—XIV. századból való
épület, illetve az olyan ház,
amely e régi kor emlékeit ör-
amely e régi kor emlékeit örzi,
a falak most, a feltáráskor sok
meglepetéssel szolgálnak. Ez-
zel magyarázható az a nem rit-
ka szerencsés eset, hogy ami-
kor a vakolatot leverik, gyö-
nyörű gótikus eredetű építészeti
maradványokra bukkannak,
s a házakat úgy állítják helye-
re, hogy ezek a pompás emlé-
kek érvényesülhessenek. A
Táncsics Mihály utca 15. szá-
mú házban háromnegyed mé-
terre a mai szint alatt, a kapu
aljában gazdagon tagozott re-
neszánsz ajtókeretet találtak.
Most korhűen kiegészítik és
lépcsőt vezetnek hozzá, hogy
mindenki gyönyörködhessek
benne. A lelet értékes, mert a
Vár úgynevezett polgári ne-
gyedében ez az egyetlen rene-
szánsz ajtó, amely négy és fél
évszázada készülhetett.

talán még szebb, mint az előb-
bié. Oldalából alagút vezet a
bástyafalak felé.

A rondella

A házak alatt húzódó pince-
hálózatnak valamikor *nagy há-
dászati jelentősége volt. Az
ostromlott, körülzárt várban a
lakosságnak és a katonaság-
nak egyaránt ez volt a bun-
kerje: itt rejtették el az élel-
mizsertartalékot, s itt csoporto-
sították át a hadsereget anél-
kül, hogy az ellenség bármit
megfigyelhetett volna. A bász-
tyasétány végében nagy, kerek
bástyatorony, rondella áll. Be-
lül üres és olyan széles, hogy
oda lovaskocsival is be lehetett
hajtani. Ez az alagút egykor
Mátyás király *nyéki kastélyáig
vezetett. A sok kilométeres
földalatti járatnak kitűnő szel-
lőzőberendezése is volt, hogy
hosszabb tartózkodásra is al-
kalmas legyen. Ugyancsak ki-
lométernyi pincesor vezetett a
királyi várig.**

Mi van a kútban

Még izgalmasabb titkokat
tárt fel az építészeti detektív-
munka a föld alatt. Az Uri ut-
ca 52. számú házban, 15 méter-
rel a járda alatt sokelágazású
pincét találtak. Az egyik kö-
zépkerbeli kúthoz vezetett.
Már kilenc méter mélységbe
hatoltak le benne, de még min-
dig nem jutottak el a fenekére.
Hasonló középkori kutak kita-
karításakor egész halom kora-
beli használati tárgy került elő.
Az még természetesnek tűnik,
hogy edényeket, korsókat hoz-
tak felszínre, hogy arányékszere-
k kerültek elő, no meg egy
elefántcsont faragású fésű —
talán valamelyik vízfordólánny
vesztette el évődés közben —,
sőt, még egy ötszázéves topán-
ka is, de akkor már igazán el-

A Középülettervező Vállalat,
amelynek mérnökei ezeket a
munkálatokat irányítják, most
nagy költséggel a Horthy-rend-
szer bűneit is jóvá teszik,
amely teljesen elhanyagolta a
világviszonylatban is jelentős
kultúrtörténelmi emlék megmen-
tését. 1962-re elkészülnek és
akkor olyan jelentős idegen-
forgalmi látványossággal gaz-
dagodunk, amilyennel nem sok
város dicsekedhet.

Hajdu Endre